

Schizofrenia

Jedna z serii broszur publikowanych przez Kanadyjskie Towarzystwo Zdrowia Psychicznego

Na pierwszy rzut oka schizofrenia może wydawać się wielką łamigłówką. Jej przyczyny nie są jeszcze dotychczas wyjaśnione a jej objawy zróżnicowane.

Pojawia się najczęściej w grupie wiekowej między 16tym a 30tym rokiem życia, u około jednej na sto osób. Jest zaliczana do najczęstszych chorób wieku młodocianego.

Ale jeśli jest to łamigłówka to taka, którą rozwiązuje się powoli. Dopasowuje się wciąż nowe części. Jednakże powoli obraz choroby zaczyna być lepiej poznawany.

Oto co wiadomo o jej symptomach.

Symptomy schizofrenii

Schizofrenia zwykle rozwija się powoli.

Pierwsze symptomy pojawiają się najczęściej w wieku nastoletnim bądź wczesnej młodości, mogą wydawać się bardziej zaskakujące niż poważne.

We wczesnych stadiach, osoby dotknięte schizofrenią nie potrafią wypoczywać, mają problemy w koncentracji lub zaburzenia snu. W dalszej kolejności może to doprowadzić do zrywania dawnych znajomości, trudności w nauce i pracy oraz zmian w wyglądzie zewnętrznym. W tym czasie mogą pojawić się epizody, gdy osoba mówi w sposób trudny do zrozumienia i ma dziwne odczucia.

Schizofrenia ma tendencję do pojawiania się w cyklicznych fazach cofania się i nawrotów choroby.

W fazie cofania się choroby chory na schizofrenię może wydawać się prawie zdrowy, co pozwala mu uczestniczyć w życiu społecznym lub zawodowym. Jednakże w fazie nawrotu sytuacja jest zupełnie inna.

Ludzie chorzy na schizofrenię mogą odczuwać jeden lub wszystkie z poniższych objawów:

- urojenia i/lub halucynacje,
- brak motywacji,
- zamykanie się w sobie
- zaburzenia w myśleniu.

Urojenia to błędne przekonania, które nie mają podstaw w rzeczywistości. Ludzie chorzy na schizofrenię mogą myśleć, na przykład, że ktoś ich śledzi, podsłuchuje ich myśli lub “wkłada” myśli do ich głów.

Halucynacje najczęściej polegają na słyszeniu głosów komentujących zachowanie, obrażających lub wydających rozkazy. Rzadziej chorzy widzą lub czują rzeczy, których naprawdę nie ma.

Zaburzenia w toku myślenia mogą sprawić, że ludzie chorzy na schizofrenię czują się zagubieni. W rozmowie mogą nieoczekiwanie przeskakiwać z tematu na temat, często nie mający ze sobą nic wspólnego. Mogą towarzyszyć temu depresja i niepokój.

Symptomy schizofrenii są różne u różnych osób, od łagodnych po poważne. Aby właściwie postawić diagnozę i rozpoznać schizofrenię wymagany jest specjalista, zwłaszcza, że nie ma żadnych testów diagnostycznych.

Teorie o przyczynach schizofrenii

Wiadomo jest, że schizofrenia jest biologiczną dysfunkcją mózgu. Przyczyny jej nie są jeszcze znane, istnieje natomiast wiele teorii na ten temat.

Istnieją poważne dowody na dziedziczność tej choroby. Wielu naukowców szuka genetycznych przyczyn schizofrenii w rodzinach chorych. Sukces może być bardziej prawdopodobny jeśli zostaną odkryte geny skomplikowanych chorób.

Charakterystyka objawów schizofrenii z jej tendencją do cyklicznych przypiływów i odpływów jest podobna do chorób atakujących system odpornościowy.

Współczesna technologia dostarcza nowych informacji dotyczących przyczyn schizofrenii.

Obrazy komputerowe aktywności mózgu pokazują, że część mózgu odpowiedzialna za myślenie i wyższe funkcje umysłowe nie funkcjonuje normalnie u osób chorych na schizofrenię.

Obraz Rezonansu Magnetycznego (Magnetic Resonance Imaging), lub ORM (MRI), wykazał, że powyżej wspomniana część mózgu u niektórych osób dotkniętych schizofrenią jest uszkodzona lub rozwijała się w sposób anormalny.

Komputerowa Tomografia Osiowa (Computed Axial Tomography) (zwana potocznie skanem KTO) (CAT scans) wykazuje, że wypełnione płynem miejsca w mózgu u ludzi chorych na schizofrenię wydają się być większe niż u ludzi bez tej choroby.

Leczenie stosowane obecnie przez lekarzy dostarcza naukowcom bardzo cennych części do łamigłówek. Na przykład, niektórzy ludzie chorzy na schizofrenię odczuwają poprawę po leku, który działa na wytwarzaną przez mózg dopaminę. Ten fakt prowadzi naukowców do

wniosku, że albo nadprodukcja dopaminy albo nadwrażliwość na nią ma coś wspólnego z tą chorobą.

Leczenie

Odkryto wiele leków, które powodują zmniejszenie zaburzeń równowagi biochemicznej u wielu ludzi chorych na schizofrenię.

Leki te mogą bardzo pomóc w osłabieniu halucynacji i urojeń oraz w zachowaniu logicznego myślenia. Ale mają one z reguły poważne działania uboczne, przyczyniające się do nieprzestrzegania dawek leków i nawrotów choroby.

Możliwa jest psychoterapia indywidualna, grupowa lub rodzinna, która może znaczyć bardzo wiele dla ludzi chorych na schizofrenię i dla ich bliskich. Psychoterapia oferuje zrozumienie, uspokojenie, wgląd i sugestie jak dawać sobie radę z emocjonalnymi aspektami zaburzenia oraz jak prowadzić mniej stresujące życie.

Rodziny chorych mogą stanowić wielką pomoc. Współpracując blisko z profesjonalistami opieki zdrowotnej, członkowie rodziny mogą poznać tę chorobę. Mogą także dostarczyć wiele pożytecznych informacji profesjonalistom. Rodziny mogą znaleźć sposoby, aby wspierać ludzi chorych na schizofrenię i zapewnić im odpowiednie warunki życia.

Przyszłość

Z odpowiednimi i ulepszonymi lekarstwami, obszernym wsparciem społeczno-środowiskowym (zwłaszcza w dostępie do mieszkań) i wykwalifikowaną, fachową psychoterapią, wiele osób cierpiących na schizofrenię będzie w stanie funkcjonować w społeczeństwie.

Mając do dyspozycji te źródła osoby chore na schizofrenię mogłyby żyć niezależnie, pracować, mieć rodzinę i przyjaciół.

Poszukiwania nad znalezieniem lekarstwa trwają z rosnącą z każdym dniem nadzieją na sukces.

Więcej Informacji

Jeśli Ty lub ktoś, kogo znasz, cierpi na schizofrenię i chciałby się dowiedzieć więcej na temat tej choroby, może skontaktować się z Schizophrenia Society of Canada lub Canadian Mental Health Association, które pomogą Ci znaleźć dodatkową pomoc.

The Canadian Mental Health Association jest instytucją państwową, której celem jest promowanie zdrowia psychicznego. CMHA uważa, że każdy powinien mieć możliwość wyboru w dostępie do usług tak, aby w razie potrzeby, mógł zwrócić się do rodziny, przyjaciół, oficjalnych usług, grup samopomocy czy organizacji społecznych.

Funded by:

THE ONTARIO TRILLIUM FOUNDATION
LA FONDATION TRILLIUM DE L'ONTARIO

United Way
of Greater Toronto

Translated by CMHA – Toronto Branch

www.cmha.ca/mlb